

Samrådsredogörelse för miljökonsekvensbeskrivning

SPN 2019/0128 214

tillhörande program för
NORRA HIMMELSTALUND
med närområde inom Himmelstalund i Norrköping
den 30 november 2022



GODKÄNNANDEHANDLING

Godkänd i KF: 2023-02-27, § 17

Hur samrådet har bedrivits

Miljökonsekvensbeskrivningen har varit på samråd under tiden den 13 december 2021 till och med den 7 februari 2022.

Samråd har skett genom remissförfarande med de berörda samt med statliga och kommunala instanser.

De nedanstående synpunkterna har kommit in under remisstiden:

Länsstyrelsen 2022-02-07

Kommunala instanser

Samhällsbyggnadskontoret, bygglov 2022-01-10

Samhällsbyggnadskontoret, mark och infrastruktur 2022-02-02

Nodra AB 2022-02-07

Berörda statliga verk, företag och intresseorganisationer

E.ON Energiinfrastruktur AB 2022-01-18

E.ON Energidistribution AB 2022-02-07

Telia Company (Skanova) 2021-12-13

Trafikverket 2022-01-26

Sent inkomna remissvar

Efter att remisstiden har gått ut den 7 februari 2022 har nedanstående yttranden kommit in.

Försvarsmakten 2022-02-08

Ändringar som gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB):

- Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats och tar nu med godkännandeverisionens förslag på bebyggelse och dess höjder.
- Varje avsnitt har utvecklats med en kort sammanfattning samt utsnitt från tabell.
- Avsnittet gällande landskaps- och stadsbild har kompletterats för att tydligare koppla an till riksintresset.

- Avsnitt ”7.5 Markmiljö” har korrigerats. Information om att jorddjupen varierar inom området mellan 0-50 meter enligt SGU:s jorddjupskarta som även verifieras av utförda geundersökningar i området, har lagts till.
- Text gällande riksintresse för totalförsvarets militära del har setts över och korrigerats i enlighet med försvarsmaktens yttrande.

Ändringar som gjorts i tillhörande planhandlingar:

Se samrådsredogörelse för programmet.

Sammandrag av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen finner att miljökonsekvensbeskrivningen är väl genomarbetad och innehåller de aspekter med tillhörande konsekvensbedömningar som kan anses motiverade utifrån den påverkan som ett genomförande av föreslaget detaljplaneprogram kan antas åstadkomma. Länsstyrelsen påpekar dock att det fortfarande finns en otydlighet kring hur den tillkommande bebyggelsen avser vara i höjd och volym och hur detta påverkar aktuella värden inom miljöaspekten kulturmiljövård. Länsstyrelsen vill därför meddela att det kan finnas ett behov av att frågan studeras vidare i kommande detaljplaner.

Identifiering av rimliga alternativ

Kommunen har identifierat tre olika alternativ, nollalternativ, samrådsförslag och reviderat samrådsförslag.

Länsstyrelsen bedömer att redovisade alternativ är rimliga och relevanta. För att underlätta för läsaren i varje avsnitt vid konsekvensbedömning av de olika alternativen kan varje avsnitt utvecklas med en kort sammanfattning samt ett utsnitt av den tabell som sammanfattar påverkan på miljökonsekvenser som varje alternativ ger upphov.

Kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats och tar nu med godkännandeverversionens förslag på bebyggelse och dess höjder.

Varje avsnitt har utvecklats med en kort sammanfattning samt utsnitt från tabell.

Landskaps- och stadsbild

I tidigare avgränsningsområdet har Länsstyrelsen framfört att MKB:n behöver belysa påverkan på landskapsbilden inom riksintresset och dess omgivningar, såsom siktlinjer, horisontvyer, volymstudier mm av den planerade bebyggelsen.

I avsnittet landskapsbild saknas detta och Länsstyrelsen anser fortfarande att detta är relevant att visa för att kunna bedöma hur området och planerad bebyggelse påverkar omgivningen och då inte bara sett från hållristningsplats utan även hur fornlämningsområdet uppfattas från omkringliggande stadsdelarområden.

Vidare bedömer Länsstyrelsen att avsnittet även saknar koppling till berört riksintresset, vilket är centralt i landskapsbilden på platsen.

Kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen har uppdaterats och tar nu med godkännandeverisionens förslag på bebyggelse och dess höjder.

Kulturmiljö

Miljöbedömning belyser miljöaspekten kulturmiljövård och hur en föreslagen exploatering skulle påverka riksintresse Kulturmiljövård, Leonardsberg - Himmelstalund – Skälv, E50, 51. Riksintresset motiveras av att området utgör ett av landets märkligaste och mest omfattande hållristningsområden från bronsåldern. Som Länsstyrelsen tidigare nämnt i sina yttranden är det de särpräglade arkeologiska attributen och med stor respekt och hänsyn till dessa som är avgörande för hur området kan hanteras och exploateras.

Av dokumentet framgår att sambandet mellan fornlämningsområde 1 (hållristningsområdet) och 2 (skogsområdet i nordöst), som de benämns i dokumentet, inte får brytas av barriärer som bebyggelse eller liknande. Länsstyrelsen betonar att detta är mycket viktigt och att sambandet har stor betydelse för fornlämningsmiljön i området. Området är även lagskyddat eftersom det utgör fornlämningsområde. Fornlämningsområdet breder ut sig inom hela riksintresseområdet (norr om Motala ström) och även längre norrut.

I det kommande arbetet förväntar sig Länsstyrelsen en exploatering och gestaltning i området som beaktar områdets kulturmiljövärden, fornlämningsområdet och stadslandskapsbilden.

Kommentar:

Kopplingen mellan hållristningsområdet och skogsområdet föreslås inte brytas av med bebyggelse av någon form.

Som synes av bedömningarna så har större hänsyn tagits till kulturmiljön i godkännandehandlingen jämfört med både nollalternativet och samrådsförslaget.

Vattenmiljö

Länsstyrelsen bedömer att kommunens redovisning angående miljöaspekten vattenmiljö är tillräcklig och bedömer att föreslagna åtgärder medför en positiv påverkan.

Dokumentet belyser även problematiken med dagvattenhantering och översvämningsrisker på ett bra sätt.

Dock noterar Länsstyrelsen att flera åtgärder ligger i områden där arkeologiska lämningar kan finnas. Länsstyrelsen bedömer att det saknas ett stycke som redovisar hur kommunen har tagit hänsyn till åtgärdernas placering i förhållande till kulturmiljövårdens intresse. En hänvisning borde finnas i respektive avsnitt. Tänkvärt är att även underjordiska magasin behöver ytor ovan mark för att vara tillgängliga vid underhåll.

Kommentar:

Planering för dagvattenhantering och hur det kan påverka arkeologiska lämningar kommer att fortsätta studeras inom ramen för kommande detaljplaner. Programmet föreslår alternativ för dagvattenhantering och en inriktning, justeringar kan komma att behöva göras.

Naturvård

MKB:n innehåller de delar och har den omfattning som Länsstyrelsen har efterfrågat utifrån ett naturvårdsperspektiv.

Länsstyrelsen noterar att flera justeringar av förslag till program har gjorts sedan samrådsskedet, vilket medfört betydligt mindre påverkan på naturvärden.

Vidare ser Länsstyrelsen mycket positivt på att kommunen visar en tydlig ambition att inte bara undvika negativ påverkan på naturvärden, utan även att det finns en vilja att förbättra förutsättningarna för en rik biologisk mångfald och fungerande grön infrastruktur och ekosystemtjänster i området.

Markmiljö

MKB:n tar upp de förekommande förorenade fastigheterna, vilka åtgärder som har gjorts och vilka som ska göras i tillräcklig utsträckning. Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter.

Buller

Länsstyrelsen bedömer att kommunen har utrett buller från trafik och annan verksamhet i tillräcklig omfattning i miljökonsekvensbeskrivningen.

Luftkvalitet

Kommunen har utrett luftkvaliteten i förhållande till miljökvalitetsnormer samt i förhållande till miljökvalitetsmålen i ett nollalternativ och i två samrådsförslag vilket länsstyrelsen bedömer är tillräckligt.

Risk och säkerhet

Länsstyrelsen bedömer att kommunen har utrett frågor kring risk och säkerhet i tillräcklig omfattning i miljökonsekvensbeskrivningen samt att föreslagna åtgärder är rimliga.

Kommentar:

Synpunkterna noteras.

Kommunala instanser**Samhällsbyggnadskontoret, bygglov**

Bygglovsenheten har inga synpunkter angående miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommentar:

Synpunkten noteras.

Samhällsbyggnadskontoret, mark och infrastruktur

Stabilitet och markens lämplighet saknas helt i MKB trots att det beskrivs som förutsättning i inledande kapitel. Geotekniskt PM finns framtaget för området kring strömmen där 4 av 6 översiktligt undersökta sektioner har otillfredsställande stabilitet. Markradon bör kontrolleras i detaljplaneskedet, vilket inte nämns alls i MKB:n. Under avsnitt ”7.5 Markmiljö” skrivs att jordarternas mäktighet inte är känd. Jorddjupen varierar inom området mellan 0-50 meter enligt SGU:s jorddjupskarta och verifieras också av utförda geoundersökningar i området. Viktigt att planerad byggnation inte påverkar grundvattenbildningen i området och sänker grundvattennivån, då stora delar ligger på sättningskänslig lera.

Kommentar:

En miljökonsekvensbeskrivning tar inte upp alla aspekter som kan belysas inom ett område, utan baseras på utvalda aspekter. Bland annat mot bakgrund av det avgränsningssamråd som skett med länsstyrelsen. Geotekniska frågor belyses i programhandlingen men inte i nämnvärd utsträckning i miljökonsekvensbeskrivningen, det innebär dock inte att frågan inte är viktig. Geotekniska frågor kommer att studeras vidare inom ramen för kommande detaljplaner.

Beskrivningen under avsnitt ”7.5 Markmiljö” ändras i enlighet med yttrandet.

Nodra AB

Avfallshanteringen

Ingen erinran.

Vatten och avlopp

Ingen erinran.

Dagvatten

Ingen erinran.

Bredband

Nodra AB:s fiber finns i planområdet.

Kommentar:

Synpunkten noteras.

Berörda statliga verk, företag och intresseorganisationer

E.ON Energiinfrastruktur AB

E.ON Energiinfrastruktur hänvisar till sitt tidigare svar i ärendet från 2020-08-12.

Kommentar:

Synpunkten noteras.

E.ON Energidistribution AB

E.ON konstaterar att den nya placering av fördelningsstationen Sektorn som kommunen ensidigt har tagit fram är ändrad i miljökonsekvensbeskrivningen jämfört med samrådshandlingen från 2020. E.ONs ståndpunkt är fortfarande att stationen ska finnas kvar inom den befintliga stationsfastigheten Sektorn 1, vilket redogjordes för i yttrandet över programhandlingen från augusti 2020.

I övrigt har E.ON Energidistribution AB inga ytterligare synpunkter utöver dem som framfördes i det tidigare yttrandet.

Kommentar:

Samhällsbyggnadskontoret delar E.ON:s synpunkt gällande framtida förändringar om tomträttens utformning behöver ske genom förhandlingar mellan E.ON och kommunen. Samhällsbyggnadskontoret uppskattar den regelbundna kontakt som finns mellan parterna. Ledningarna behöver ligga väster om ny bro för buss och cykel över Motala ström och ett läge väster om nya bron anser kommunen är det bästa förslaget på placering av ställverket. Framförallt så att luftledningarna kommer bort från nya bostäderna. Det är klarlagt att luftledningar fortfarande behöver finnas över E4;A och Motala ström och då är det bra att dem placeras så långt västerut som möjligt i programområdet. Det nya föreslagna läget för nytt, inbyggt ställverk är något österut jämfört med samrådsförslaget.

Försvarsmakten

Riksintressen för totalförsvarets militära del som berör planområdet

Aktuellt planområde ligger inom påverkansområde för SMHI väderradar, samt MSA-område tillhörande Malmens flygplats, vilket är ett utpekade område av riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kapitlet 9 § andra stycket miljöbalken.

Av 3 kapitlet 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Ett MSA-område är ett påverkansområde kring en flygplats. MSA (Minimum Safe Altitude) anger den minimihöjd kring en militär flygplats inom vilken det är säkert att genomföra in- och utflygningar och syftar till att säkerställa möjligheten att genomföra visuell inflygning till en flygplats. Inom MSA-område ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

Med höga objekt avses objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. I detta fall så ligger hela planområdet inom sammanhållen bebyggelse. Riksintresset MSA-område ställer således krav på viss hinderfrihet, vilket är något som Försvarsmakten granskar när samrådsremisser inkommer till myndigheten.

Mer information om riksintressen för totalförsvarets militära del, de utpekade områdena och beskrivningar av dess värden finns att läsa i riksintressekatalogen på Forsvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Forsvarsmaktens synpunkter

Forsvarsmakten önskar en rättelse i texten så att den överensstämmer med ovanstående information.

Kommentar:

Text gällande riksintresse för totalförsvarets militära del har setts över och korrigerats i enlighet med forsvarsmaktens yttrande.

Telia Company (Skanova)

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar:

Eventuell flytt av befintliga ledningar blir en fråga för kommande detaljplanering.

Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra.

Kommentar:

Synpunkten noteras.

Samhällsbyggnadskontoret

Julia Stenström Karlsson
enhetschef detaljplanering

Karin Gunnarsson
planarkitekt